

Kitang LUNGSURANON sa Siaton

Kamatuoran
Pagbuligay
Lungsod mauswagon

Adlaw sa Kalayaan 2015

Vol. 5 No. 12

Hunyo 16-30, 2015 P6.00

Pondo sa SPES gibalhin

Ang pondo sa Special Program for Employment of Students (SPES) nga mokabat og P 900,000 gibalhin alang sa ubang galastuhan.

Kini subay sa hangyo sa buhatan sa Mayor nga giduso ngadto sa Municipal

Budget Officer niadtong Hunyo 22, 2015.

Ang hangyo naglakip sa pagbalhin sa pondo ngadto sa ubang gastuhanan alang sa mga tawo nga naa sa krisis o *Aid to Individuals in Crisis-Municipal Health Office (AICS-MHO)* -

P300,000; Aid to Individuals in Crisis-Municipal Social Welfare and Development o AICS-MSWD – P450,000; ug laing serbisyo (other services) sa buhatan sa mayor - P100,000 ug buhatan sa tesorera (Municipal Treasurer's

Office) - P50,000.

Tungod kay gikinahanglan na kini, giaprobahan ni Kag. Izra Singson ug gisegundahan ni Kag. William Kirit.

Ang mga opisyaes sa lungsod pinanguluhan ni Mayor Albert Ator atol sa selebrasyon sa Adlaw sa Kagawasan

Adlaw sa Kagawasan

Gisaulog sa Siaton ang ika-117 nga tuig sa Adlaw sa Kagawasan niadtong Hunyo 17 didto sa Siaton plasa ubos sa tema, "Tagumpay sa Pagbabagong Nasimulan, Abot-Kamay na ng Bayan".

Ang kasaulogan gipangulohan ni Mayor Albert Ator kauban sa mga opisyaes sa lungsod nga sila ni Hon. William Kirit, Hon. Izra Singson, ug Hon. Judith Lagos. Miduyog usab ang lainlaing ahensya sa gobyerno sama sa

PNP 79th Infantry Battalion, NORSU Siaton Campus, DedEd Siaton, SNHS, BIR, DAR, DSWD, DENR, 26 ka barangay, ug uban pa.

Si Mayor Ator mipadayag sa iyang mensahe sa tulo ka hinungdan sa pagsaulog sa Adlaw sa Kagawasan: una, sa pagsaulog sa kagawasan; ikaduha, pagpasidungog sa atong mga bayani; ug, ikatulo, sa pagpadayag sa atong gugma sa atong nasod ug sa **padayon sa panid 2**

28 anyos nagbaligya og ginadiling druga gisikop

Gisikop sa Siaton Pulis si Michael Futralan Radoc sa alas 8:00 sa gabii niadtong Hunyo 17, didto sa Brgy. Sumaliring, Siaton atol sa usa ka *buy-bust operation*. Nakuha sa polis ang tulo ka pakete nga gituhoang shabu, ug P500 nga gigamit sa operasyon.

Matud pa ni SPO4 Rodolfo Narvas nga ilang namatikdan nga may dalang shabu si Radoc mao nga gisikop nila kini human nakig-inum sa iyang mga barkada.

Kauban ni SPO4 Narvas

sa *buy-bust operation* mao sila si PO2 Erwin Tubat ug PO3 Raymond E. Kiki. Misaksi usab sa maong pag-inventory si Kapt. Moises Ebrole ug ang representante sa DOJ nga si Andres Mangubat.

Anaa na karon ilalom sa kustodiya sa kapulisan si Radoc samtang hulaton ang desisyon sa korte.

Si Michael Radoc sa buhatan sa kapulisan sa Siaton human siya gisikop tungod sa naalegar nga paghupot sa ginadiling druga.

EDITORIAL

Ting-ulan

Ang Pilipinas makasinati lamang sa ting-ulan ug ting-init matag tuig. Sukwahi sa ubang nasud sama sa Amerika (USA) nga dunay upat ka klase sa panahun.

Atol sa ting-init, ang mga Pilipino maghandum sa ting-ulan kay init kaayo ang panahun. Gani mas dako ang gamit sa kuryente atol sa ting-init kay kanunay nga mogamit sa *electric fan* ug *air-conditioner* kay lagi magpabugnaw man.

Apan atol sa panahun sa ting-ulan, andam ba kita? Kini ang pangutana nga angayan nga tutukan sa tanan. Subay sa panahun karon nga kanunay nga moulan dala sa bagyo nga mohapak sa nasud, duna bay gihimo nga pagpangandam?

Ang buhatan sa Disaster Risk Reduction and Management naay mga plano kun ugaling dunay mga katalagman sama sa baha sa matag lokalidad. Dunay pondo alang niini.

Apan dili lamang ang kagamhanan ang angayan nga mangandam. Diha mismo sa panimalay, kinahanglan sugdan ang mga butang nga makatabang aron mas gamay lang ang danyos kun ugaling dunay kusug nga ulan nga moresulta sa baha.

Ang insaktong paghipos sa mga basura numero uno nga makatabang aron malikayan ang baha. Ang mga basura ilabi na ang plastik maoy makabara sa mga kanal hinungdan nga dili makaagos ang tubig nga maoy makabaha. Kinahanglan nga mahibalo ka nga mobahin sa imong basura (segregation). Mahimo ka mga mogama og bangag luyo sa imong balay og diha nimo ibutang imong basura nga malata. Sa kadugayan mahimo pa kini nga abono nga imong magamit. Ang dili malata sama sa mga lata ug botelya mahimo nimo nga ibaligya. Kini mga simple lamang nga mga paagi apan dako og ikatabang aron malikayan ang katalagman.

Disiplina ang gikinahanglan aron magtinabangay ang tanan. Sugdi diha sa imong panimalay, sa mga miembro sa pamilya.

Hagit kini alang sa tanan aron malikayan ang katalagman.

Bukhad

Susan Monte de Ramos-Soldwisch

Rehiyon 18

Sa miaging sa Nasud (Phil. gula sa *Kitang* Regulatory Commission); *Lungsuranon* gihisgotan Departamento sa nato ang giplanong Pangturismo, Departamento paghiusa sa Neg. Or. ug sa Patrabaho ug Neg. Occ. isip usa ka bag-ong Pangempleyo, Dept. sa rehiyon. Gidamhan nga Komersyo ug Industriya, ang botasyon sa katawhan Dept. sa Siyensya ug mao'y magdesisyon kon Teknolohiya, Dept. sa matuman ba kini o dili. Relasyon sa Ubang Nasud; Apan sa wa pa mapatik Dept. sa Transporte ug ang diyaryo, pag-ingon nga Komunikasyon, ug DPWH. nilagda si Pres. Aquino og usa ka Executive Order -

pribilehiyo sa Presidente sa pagbuhat og desisyon—diin siya ang nihukom nga matuman ang “Usa ka Negros”. “Rehiyon 18” ang opisyal nga tawag nato. Karon, ania na kita’y tubag sa pipila ka pangutana nga nakalibog nato. Wala mag-usik og tiyempo ang duha ka “Technical Working Group”, usa gikan sa kada pikas sa Negros, sa pagmiting didto sa Manila sa niaging Biyernes uban ni Sekretaryo sa Panggobiyernong Lokal Mar Roxas. Gihisgotan kon asa ibutang ang mga opisina sa bag-ong Rehiyon.

Gibahin sa duha ang mga himuon nga opisina: 16 sa ato ug 15 sa Occidental. Kini ang anhi sa Neg. Oriental: Departamento sa Edukasyon, TESDA, DSWD, CHED, Departamento sa Maayong Panglawas; Komisyon sa Serbisyo Civil, Estadistika sa Nasud (NSO sa una), Komisyon sa Pagpadalagan

Kini ang mahimutang sa Occidental: DILG (Panggobyernong Lokal), Dept. sa Agrikultura, Dept. sa Pagdumala sa Pondo (Finance), Dept. sa Badyet ug Pagdala sa mga Proyekto, Dept. sa Kalikupan ug Natural nga Kapanguhaan (DENR), ug uban pa.

Daghan pang mahimong miting sa duha ka “working group” sa dili pa makita ang kamatuoran niining pagka-Rehiyon 18. Gituohan nga sa ngadto-ngadto mas masayon ug madali unya ang paghatag serbisyo kanatong tagaNegros. (*Kinutlo gikan sa Manila Bulletin ug Negros Chronicle.*)

Pangutana: Unsay mga kalainan o pag-uswag nga angay natong mahitabo sa Siaton? Nag-estorya ba kamo niini sa inyong purok o barangay? Pananglit: nganong lisud maanhi sa ato ang permanenteng serbisyo sa TESDA? Unsay nakababag sa paghatag og pondo alang niini aron matukuran kini og lugar?

Adlaw... gikan sa panid 1

tagsa-tagsa aron moasenso ug dili ang pagdinaotay. Ang maong kasaulogan gitapos pinaagi sa pagpalupad og mga balloons nga nagsimbolo sa kagawasan.

Ang maong kasaulogan gitapos pinaagi sa pagpalupad og mga balloons nga nagsimbolo sa kagawasan.

Kitang Lungsuranon

Gimantala sa **KL Publishing**, Siaton, Neg. Or., Philippines,
Contact +63 927-144-5044 www.KitangSiatanon.com
 TIN: 420-321-172-000; Permit number: 13-0450

Publisher

Susan Monte de Ramos- Soldwisch

Editor-in-Chief

Melita “Bing” Aguilar

Copy Editor

Mirzah V. Rodriguez

Tigbalita / Manunulat

Grace Arcellana
 Eugene Jamandron

Zephanie Repollo
 Deevi Coren Yap

Pabasa

Ang amahan, uyoan ug anak nga si Edwin Macajelos, Dodong Macajelos ug Pengoy Macajelos, pulos taga-Mantuyop, Siaton, nagbasa sa KL samtang nagpahuway sa ilang pagpamanday sa lungsod sa Siaton.

PAGTANUM OG KAHOY

Ang Masaligan Battalion misuporta sa National Greening Program. Program pagtanum og kahoy niadtong Hunyo 20, kauban ang mga ROTC nga tinun-an sa NORSU-Siaton Campus nga nag-edad og 18 pataas, didto sa Brgy Napacao, Siaton.

TIMEBOX

PHOTO COPIER & ID CENTER

SERVICES:

Rush ID	CD Burning
Xerox	Encoding
Lamination	Lay-Outing
Scanning	Photo Editing
Photo Framing	Computer Repair
Book Binding	Tarpauline
ID Making	Photo Printing & Text Printing
Stickers (Indoor/Outdoor)	Signage

DONNA DIAZ FRANCISCO
Manager/Owner

Paila-ila

Kag. Cezanne Fritz Hisoler Diaz

Panglantaw ug Pangandoy alang sa Lungsod

“Napamatud-an nako sa akong pamilya ug higala isip batan-on nga walay dayan apan padayon nga nagdamgo ug dako ug kab-uton kini pinaagi sa pagsakripisyo ug pagkugi.” Kining pamahayag giluwatan ni Kag. Cezanne Fritz Hisoler Diaz atol sa pakighinabi sa KL kaniya.

Si Diaz ang kinamagulangan sa upat ka anak nila ni Fe ug Felix Diaz, Jr. Nakahuman siya sa elementarya sa Felipe Tayko Memorial School (FTMS) niadtong 1993 ug sa sekundarya sa Siaton Community High School (SCHS) niadtong 1997 nga may pasidungog isip *Athlete of the Year*. Basketball Player siya sa Negros Oriental team, kauban ni Gong-gong Gadiane gikan sa Siaton.

Mipadayon siya sa University of the Visayas (UV) isip *varsity scholar* nga libre ang konsumo ug pagpatambal, ug adunay P6,000 nga sweldo ug manunula sa Sun Pride Cebu.

Niadtong nabali ang iyang tuhod sa basketball wala niya makadula. Tungod sa kaprobrehon nag-ramp model siya sa Cebu sa Abercrombie, Bench, Giordano, ug Kasuotan ug midawat og P1,700 kada pasundayag.

Nahuman niya ang kursong *Bachelor of Science in Customs Management* niadtong 2001 sa UV, Cebu City. Nagtrabaho siya sa British Company nga Glen Mark Pharma didto sa Iloilo ug Bacolod sulod sa duha ka tuig isip *territory manager* sa 2003. Gikuha siya sa German Company nga Schering Plough Corporation isip *medical representative* sa 2004-2009. Samtang nagtrabaho, nag-eskwela siya og Economics ug Masters in Business Administration sa University of the East (U.E.), Manila. Pagkahuman mipadayon siya og kuha sa kursong Good Governance sa Silliman University sa 2011 ug mibalhin sa U.E. diin siya mitapos sa 2013.

Samtang nagtrabaho siya sa Merck Sharp & Dohme (MSD), usa ka Amerikanhong kompaniya sa tambal, mitaas ang iyang posisyon ug nahimong *medical specialist*. Aduna usab siyang negosyo nga Diaz Cargo Services (Ro-Ro), nga tigdawhat-hatod sa mga *balikbayan boxes* sa Dumaguete, Bacolod, Roxas Antique, Cagayan, Ozamiz, Cebu, ug Manila.

Pagkadaog niya pagk-konsehal sa lungsod sa Siaton mibalik siya sa Manila aron humanon ang iyang kursong Customs Administration. Misulod siya sa politika tungod kay gusto niyang gamiton ang iyang Masters in Good Governance sa pagtabang sa Siaton. Siya ang direktor sa Philippine Councilors League Negros Oriental ug sa Philippine Councilors League Region VII.

Para niya ang politika usa ka *advocacy* mao nga wala siya magdawat og sweldo ug gitabang lamang kini sa mga Siatanon. Mipasa siya sa iyang SALN nga P10M (personal declared) sa 2013 sa kauban pa sila ni Mayor Ator. Dugang pa **padayon sa panid 4**

Zumba Dance Party

“Ginhawa og lalom dayong ngisi samtang nagsayaw og zumba,” matud ni Master Vince. Nalipay gayod ang mga nagsayaw sa zumba panahon sa usa ka oras ug tunga nga Zumba Dance party niadtong Hunyo 19 diha sa Siaton Gym.

“Zumba for a cause, get down and feel great” ang tema sa party nga gipanguluhan ni Vincent Noe Villarín Gunot nga gikan pa sa Dubai. Ang kadaghanan miingon nga maayo untag ingon niadto ang himoon kada adlaw. Kauban ni Vince sila si Angking Rapon ug ang Kabilin Dance Crew.

Makita sa hulagway sila si Dr. Della Futralan, Juliemae Baldebrin, Melba Chiu, Vince Gunot, Gery Ann Egera, Crystalgel Acson, Louena, Virginia Opena Futralan, Camille Louise V. Ege, Caroline Tacalan, ug Gelyn Ragay Pagon.

gikan sa Siaton Negros Oriental Facebook

Ang Perfect Blend sa Zamboanguita ang madaugon nga kampion sa ikalimang Kanaas sa Siaton, usa ka lumba sa mga banda. Ikaduha ang Daily Echo Band sa Siaton ug ikatulo ang Jack in da Box sa Dumaguete.

Tubag Lungsuranon

Unsay imong pagpangandam sa ting-ulan?

Kaon daghan *food rich in Vitamin C* sama sa mga prutas ky aron andam ang *immune system* sa pag-usub sa panahon. Bisan sige kabasa dili dali sip-onon ug ubhon. *So eat* bayabas, mangga ug lumboy pa *more*. - JEREMY MIRA, negosyante

Isip lumulopyo sa Brgy 4, inig-abot gani sa ting-ulan, iandam gayud nako ang akong kaugalingon tungod kay dili mahibaw-an nga aduna na diay baha. Kini usa sa mga resulta sa *quarry* diin gamay rang ulan, dako dayon ang tubig kay wala na may makapugong sa haguros sa tubig. Mag-andam og bugas ug sugnod. - CRIS GENES QUINOL,22, empleyado sa NORSU-Siaton

Ako nangandam pinaagi sa pagpundo og mga paunang mga gikinahanglan sama sa pagkaon, tubig, ug uban pa. Ako usab nangandam pinaagi sa pagpaminaw sa mga balita sa radyo ug TV kun aduna bay bagyo nga mohunos niining maong kayutaan, ug ang pagpangandam pinaagi sa mga nahibaw-an nga mga “Safety and Security Measures for Disasters and Calamities”. Mao ra kana ug daghang salamat. - GOJIEMAR VINCENT LORETO, 19, estudyante sa NORSU-Siaton

Paila-ila... gikan sa panid 3

niya, walaan na gayud unta ang *political dynasty* ug tradisyonal nga pamolitika, kinahanglan nga matinud-anon, diretso ug lig-on ang paggamit sa gahum sa politika, ug disiplinahan ang mga tawong molapas sa balaud. Nagatuo siya nga ang mga batan-on adunay dakong kapasidad nga maoy molingkod sa panggobyerno dinhi sa Siaton.

“*Siaton is a sleeping giant* (Ang Siaton usa ka higante nga nagkatulog),” matud niya. Aduna kini kapasidad nga molambo apan dili maayo ang pagdumala. Dili molambo kung magpatrabaho lang sa munisipyo, manilhig sa plasa, ug limitado ra ang

serbisyo. Molambo lamang ang Siaton kon adunay mga *investors* o mamuhonan o PPP, Private Public Partnership ug insaktong pagbayad sa buhis. Matud niya, pobre kaayo ang ekonomiya, hinay ang umento sa abot sa lungsod. Kinahanglan nga ang lider maayong modumala. Kugihan ang Siatonon apan walay oportunidad nga makatrabaho.

Karon nagmalampuson ang iyang negosyo. Napili siya nga Most Outstanding Alumni sa Siaton National High School sa wanang sa politika ug serbisyong panggobyerno. Modalagan siya pagka-Mayor sa Siaton uban ni kanhi Siaton Mayor Bingbing Arbolado isip iyang Bise-Mayor.

Grace Travel and Services

Travel safely in His grace

Your Airline Ticketing Services in Siaton!

Ceres Terminal, Siaton, Negros Oriental

Cell phone No. +639278800946+639282692381

Email add: gracetraavel14@gmail.com